

Lâle Devri (1718-1730)



Osmanlılar Karlofça antlaşması ile Avrupalıların kendilerinden ileri bir durumda olduklarını ilk defa anlamışlar ve bazı yenilik hareketlerine girişmişlerdi. Bu devirde Batı teknik ve yeniliklerden faydalanılmak için bazı hareketler yapılmıştır. Pasarofça antlaşmasından biraz önce sadrazam olan Nevşehirli Damat İbrahim Paşa, barışı seven, eğlenceye düşkün, yenilikleri benimseyen bir vezirdi. Padişah III. Ahmet de eğlenceyi seviyordu.

İslahat hareketlerinin en önemli bir dönemi III. Ahmet'in padişahlığı yıllarına rastlar.

Lâle Devri'nden önceki yıllar Osmanlılar için başarısızlıkların arttığı yıllardır. Halk ve devlet adamları uzun süren savaşlardan bıkmıştı. Bu nedenle halk sarayın gittikçe artan eğlence düşkünlüğüne katılmış veya seyirci kalmıştı. Bu devirde İstanbul onarılmış, Kâğıthane'de kasırlar, Haliç ve Boğaziçi'nde köşkler,yalılar yapılmıştı. Saray çevresinde önemli sanat gelişmeleri olmuştu. Fakat bunlar devletin problemlerini çözememişti. Halk tedirgin olmaya başlamıştı.

Sadrazam Nevşehirli İbrahim Paşa'nın yönetiminde 1718'den 1730'a kadar süren bu dönemde, savaşlardan kaçınılmış, ülkenin her yanında barış ve iyimserlik havası esmeğe başlamıştı. Padişah ve damadı İbrahim Paşa bütün İstanbul'a yayılan göz-kamaştırıcı bir eğlence çığırı açmışlardı.

Kağıthane Deresi ve Haliç bu eğlencelerin yapıldığı yerlerin başında geliyordu. Derenin iki yanında Sâdabad adı ile düzenlenen lâle bahçeleri, padişah ve saray ileri gelenleri ile birlikte zengin halkın sabahlara kadar süren sazlı, şarkılı şenliklerine sahne olmaktadır. Yazın eğleniyor, kışın helva sohbetleri düzenleniyordu. Herkesin kendisi için bir lâle edinmeğe çalıştığı bu çağ, Osmanlı İmparatorluğu tarihinde "Lâle Devri" adıyla anılır.

1730'da bu duruma son vermek isteyenler saraya karşı ayaklandılar. Patrona Halil adlı bir hamam tellâği ayaklananların başına geçti. Padişahı tahttan indirdiler. Sadrazam İbrahim Paşa'yı öldürdüler, bu devirde yapılan her şeyi yakıp yıktılar. Böylece Lâle Devri de sona erdi.

-Osmanlı Ülkesine ilk matbaa bu devirde gelmiştir. Bu konuda ansiklopedilerden bilgi topl!